

Ministerstwo Sprawiedliwości

Departament Wykonania Orzeczeń i Probacji

DWOiP-V.071.11.2026

Warszawa, 06 października 2026 r.

Pan
Dariusz Kuszewski
Przewodniczący Zarządu Głównego
NSZZ Pracowników
Schronisk dla Nieletnich i Zakładów Poprawczych

Szanowny Panie Przewodniczący,

w odpowiedzi na pismo z dnia 8 lipca 2026 r. dotyczące sytuacji finansowej oraz kadrowo-płacowej pracowników pedagogicznych w okręgowych ośrodkach wychowawczych, zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich uprzejmie przedstawiam stanowisko Ministerstwa Sprawiedliwości w odniesieniu do poruszonych w nim zagadnień.

Ministerstwo Sprawiedliwości dostrzega znaczenie kwestii związanych z właściwym kształtowaniem warunków zatrudnienia pracowników placówek, w tym prawidłowym ustalaniem należnych im składników wynagrodzenia, a także potrzebę zapewnienia placówkom środków finansowych umożliwiających prawidłową realizację powierzonych im zadań.

Zasady przyznawania oraz ustalania wysokości dodatków, których dotyczy wystąpienie Związku, określa rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 września 2022 r. *w sprawie dodatków, wynagrodzenia za godziny nadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw oraz innych świadczeń wynikających ze stosunku pracy dla nauczycieli zatrudnionych w okręgowych ośrodkach wychowawczych, zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich oraz szkołach przy zakładach karnych i aresztach śledczych* (Dz. U. z 2022 r. poz. 1942).

Określając wysokość dodatku za trudne warunki pracy, pracodawca powinien kierować się przesłankami wynikającymi z tego rozporządzenia, w szczególności uwzględniać kryteria wskazane w jego § 10 ust. 1. Uwarunkowania dotyczące sytuacji finansowej placówki nie stanowią samoistnego kryterium ustalania wysokości tego dodatku. W konsekwencji ewentualne decyzje dotyczące jego wysokości powinny znajdować uzasadnienie w przesłankach merytorycznych określonych w rozporządzeniu, a nie wynikać wyłącznie z potrzeby ograniczenia wydatków jednostki. Niedobory środków finansowych powinny natomiast być sygnalizowane i rozwiązywane w ramach właściwych procedur planowania i wykonywania planu finansowego placówki.

Odnosząc się do podniesionej w piśmie kwestii przyznania w jednej z placówek dziesięciu pracownikom dodatku motywacyjnego w wysokości 50% wynagrodzenia zasadniczego,

należy wskazać, że samo przyznanie dodatku w maksymalnej wysokości dopuszczanej przepisami rozporządzenia nie stanowi podstawy do stwierdzenia nieprawidłowości. Ocena prawidłowości takich decyzji wymaga każdorazowo ustalenia, czy zostały spełnione przewidziane prawem przesłanki przyznania dodatku oraz czy związane z tym wydatki miały odpowiednie zabezpieczenie w planie finansowym jednostki.

Należy podkreślić, że dodatek motywacyjny jest świadczeniem o charakterze uznaniowym i celowym. Może być on przyznawany wyłącznie za szczególne, merytorycznie udokumentowane osiągnięcia dydaktyczne, wychowawcze oraz opiekuńcze.

Ministerstwo Sprawiedliwości dokonało analizy wydatków na dodatki motywacyjne wypłacone w czerwcu 2026 r., w relacji do wynagrodzeń zasadniczych. Analiza ta wskazuje na występowanie istotnych różnic pomiędzy poszczególnymi jednostkami, co uzasadnia dalsze monitorowanie sposobu kształtowania tej części wynagrodzeń oraz ocenę, czy przyznawanie dodatków następuje zgodnie z przesłankami określonymi w obowiązujących przepisach.

Jednocześnie należy przypomnieć, że zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy o finansach publicznych odpowiedzialność za całość gospodarki finansowej jednostki spoczywa na jej kierowniku. Oznacza to również obowiązek podejmowania decyzji kadrowo-płacowych z uwzględnieniem wysokości środków pozostających w planie finansowym jednostki oraz zasad gospodarowania środkami publicznymi.

Ustosunkowując się do zapytania dotyczącego trybu i warunków rozwiązania stosunku pracy z Panią Dorotą Wójcik w związku z likwidacją Zakładu Poprawczego i Schroniska dla Nieletnich w Świdnicy, informuję, że pracodawca skorzystał z przewidzianej w art. 36¹ § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy możliwości skrócenia trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia do jednego miesiąca. Okres wypowiedzenia przypadł od 1 do 31 marca 2026 r. W związku ze skróceniem okresu wypowiedzenia byłej dyrektorce przysługiwało przewidziane przepisami prawa pracy, odszkodowanie w wysokości wynagrodzenia za pozostałą część okresu wypowiedzenia. Wpłata tego świadczenia nie była zatem następstwem niedochowania terminu wypowiedzenia, lecz konsekwencją zastosowania przewidzianego prawem mechanizmu skrócenia okresu wypowiedzenia w związku z likwidacją placówki.

Nawiązując do gospodarki kadrowej zlikwidowanej placówki, w szczególności do podnoszonej kwestii przyznawania godzin nadwymiarowych, wyjaśniam, że arkusz organizacyjny Zakładu Poprawczego i Schroniska dla Nieletnich w Świdnicy, w latach szkolnych 2023/2024, 2024/2025, 2025/2026 był zatwierdzany na takim samym poziomie, jaki obowiązywał w marcu 2023 r., tj. w czasie ustanowienia placówki tymczasowym miejscem zakwaterowania obywateli Ukrainy. W arkuszu nie były planowane, a tym samym zatwierdzone, godziny nadwymiarowe pracowników pedagogicznych. Dyrektor placówki we wskazanym okresie nie przedstawiał aneksów do organizacji pracy zakładu i schroniska. Decyzje o przydziale godzin doraźnych zastępstw poszczególnym pracownikom pedagogicznym oraz nadgodzin pracownikom niepedagogicznym podejmował dyrektor placówki. Zwiększone potrzeby kadrowe wynikały również z konieczności zapewnienia odpowiedniej organizacji opieki nad

przebywającymi w placówce małoletnimi obywatelami Ukrainy. Na podstawie dokumentacji pozostającej w dyspozycji Departamentu nie ujawniono okoliczności wskazujących, aby przydział godzin następował z naruszeniem zasad obowiązujących w tym zakresie.

Ustosunkowując się do kwestii łączenia stanowiska dyrektora placówki z prowadzeniem działalności gospodarczej w formie kancelarii radcy prawnego, należy wskazać, że Ministerstwo Sprawiedliwości przedstawiło stanowisko w tej sprawie w piśmie z dnia 29 września 2025 r., znak: DWOiP-V.071.17.2025. Zgodnie z przedstawioną wówczas oceną sam fakt jednoczesnego zajmowania stanowiska dyrektora okręgowego ośrodka wychowawczego i prowadzenia kancelarii radcy prawnego nie stanowi podstawy do uznania, że doszło do naruszenia obowiązków pracowniczych lub dyscyplinarnych. Nie wyłącza to oczywiście możliwości odrębnej oceny konkretnych zachowań, jeżeli powstałyby wątpliwości dotyczące sposobu wykonywania działalności zawodowej. Ocena przestrzegania zasad wykonywania zawodu radcy prawnego oraz ewentualnej odpowiedzialności dyscyplinarnej należy do właściwych organów samorządu radców prawnych.

W kwestii uwarunkowań budżetowych na lata 2026–2027 wyjaśniam, że Ministerstwo Edukacji Narodowej do kalkulacji rezerw przeznaczonych na sfinansowanie podwyżek dla nauczycieli przyjmuje średnie stawki wynikające z ustawy - Karta Nauczyciela, które są niższe od rzeczywistych wynagrodzeń nauczycieli zatrudnionych w zakładach dla nieletnich. Minister Sprawiedliwości wielokrotnie występował w tej sprawie do Ministra Edukacji Narodowej, wskazując, że uruchamianie z tego tytułu środki nie zaspokajają w pełni potrzeb finansowych zgłaszanych przez okręgowe ośrodki wychowawcze, zakłady poprawcze i schroniska dla nieletnich. Zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Edukacji Narodowej środki przekraczające określone ustawowo wynagrodzenie średnie muszą być planowane i finansowane w ramach części 37 budżetu państwa.

W 2026 r., skutki podwyższenia o 3,0% kwoty bazowej dla nauczycieli zostały zabezpieczone i uruchomione decyzją Ministra Finansów z dnia 25 maja 2026 r. nr MF/FS2.4143.3.22.2026.MF.1899. W najbliższym czasie planowane jest ponadto uruchomienie dodatkowej transzy środków z rezerwy celowej na korzystniejsze ukształtowanie odpraw emerytalno-rentowych oraz na ujednolicenie, od dnia 1 września 2026 r., tygodniowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli praktycznej nauki zawodu do 18 godzin tygodniowo.

W odniesieniu do 2027 r., trwają prace nad projektem ustawy budżetowej. Przekazana wstępnie kwota wydatków dla części 37 obejmuje całoroczne skutki podwyższenia wynagrodzeń od dnia 1 stycznia 2026 r. oraz przyspieszenia uzyskania stopnia nauczyciela mianowanego. Nie obejmuje natomiast bezpośredniego sfinansowania skutków ewentualnego podwyższenia wynagrodzeń od dnia 1 stycznia 2027 r.; wydatki na ten cel mają zostać ujęte w odpowiedniej rezerwie celowej.

Jednocześnie obowiązujące wytyczne Ministra Finansów dotyczące planowania budżetowego nakładają istotne ograniczenia w zakresie zwiększania wydatków jednostek

– łączna wielkość wydatków w projektach planów finansowych jednostek w poszczególnych latach nie może być wyższa niż limity ujęte w planach na rok 2026 lub zaplanowane w projektach na lata 2026-2029, a ewentualny wzrost może wynikać wyłącznie ze skutku podniesienia o 3% funduszu wynagrodzeń wraz z pochodnymi. Wymaga to od dyrektorów prowadzenia racjonalnej i oszczędnej gospodarki finansowej, przy jednoczesnym zapewnieniu środków niezbędnych do prawidłowej realizacji ustawowych zadań placówek oraz należnych pracownikom świadczeń.

Odnosząc się bezpośrednio do przedstawionych przez Związek postulatów dotyczących planowania budżetów placówek, uprzejmie informuję, że zostaną one uwzględnione w toku dalszych prac planistycznych i analiz dotyczących finansowania jednostek resocjalizacyjnych. Dotyczy to w szczególności:

- zapewnienia adekwatnych środków na wypłatę dodatków za trudne warunki pracy, z uwzględnieniem zasad ustalania ich wysokości określonych w obowiązujących przepisach;
- właściwego planowania środków przeznaczonych na dodatki motywacyjne;
- urealnienia środków przeznaczonych na godziny doraźnych zastępstw związane zarówno z korzystaniem przez pracowników z urlopów wypoczynkowych, jak i z okresami czasowej niezdolności do pracy;
- uwzględnienia przy planowaniu środków skutków nieobecności związanych z urlopami dla poratowania zdrowia, uprawnieniami związanymi z rodzicielstwem oraz udziałem pracowników w szkoleniach;
- możliwie ścisłego powiązania wielkości środków finansowych przewidywanych dla poszczególnych placówek z zatwierdzonymi arkuszami organizacyjnymi oraz wynikającymi z nich rzeczywistymi potrzebami kadrowymi.

Przedstawione przez Związek postulaty będą zatem przedmiotem dalszych analiz prowadzonych zarówno w ramach wykonywania budżetu na 2026 r., jak i prac nad planem finansowym na rok 2027. Jednocześnie Ministerstwo Sprawiedliwości pozostaje otwarte na dalszy dialog z przedstawicielami NSZZ Pracowników Schronisk dla Nieletnich i Zakładów Poprawczych w sprawach dotyczących warunków zatrudnienia oraz finansowania jednostek resocjalizacyjnych.

Z wyrazami szacunku
Tomasz Kozłowski
Zastępca Dyrektora
Departament Wykonania Orzeczeń i Probacji
/podpisano elektronicznie/